

2023'te Gürcistan Ekonomisi

Tahmini reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) büyüme oranı Aralık 2023'te yıllık bazda yüzde 8,3 ve Ocak-Aralık 2023'te yıllık bazda yüzde 7,5 olarak gerçekleşmiştir.

- Aralık 2023'te İnşaat, İmalat, Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri bir önceki yılın aynı dönemine göre reel olarak büyürken, Enerji ve Gayrimenkul faaliyetleri daralmıştır. Vergi mükelleflerinin cirosu Aralık ayında yıllık bazda %4,6 oranında artmıştır. Bu gösterge, ekonominin büyüme eğiliminde ilerlemeye devam ettiğini gösteren hızlı ekonomik büyüme tahminlerinde kullanılmaktadır.

Yıllık enflasyon son çeyrekte yüzde 0 ila 1 aralığında seyretmiştir:

- Tüketici Fiyat Endeksi bir önceki aya göre %0,1 artarken, yıllık enflasyon oranı Aralık 2023'te %0,4'e ulaşarak Merkez Bankası'nın %3,0 olan hedefinin altında kalmıştır. Mevcut düşük enflasyonun iç ve dış faktörlerin bir karışımından kaynaklandığını belirtmek gerekir. Yurt içinde, sıkı para politikası ve enflasyon beklentilerindeki düşüşün birleşimi, ülke içinde üretilen malların enflasyonunda düşüş eğilimine yol açmıştır. Buna paralel olarak, savaş ve pandemi gibi dış şoklardan kaynaklanan fiyat baskıları önemli ölçüde azalmış ve genel enflasyon oranının düşmesine katkıda bulunmuştur;
- Yıllık çekirdek enflasyon* %2,0 olarak gerçekleşirken, tütün hariç yıllık çekirdek enflasyon** %1,9 ile manşet enflasyonun üzerinde gerçekleşmiştir;
- Yıllık enflasyon dağılımında:
 - ✓ Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar grubu yıllık enflasyona en büyük katkıyı yapan gruplardan biri olmuştur. Fiyatlar %2,3 oranında artarak 0,24 yüzde puanı (p.p.) yükselmiştir;
 - ✓ Alkollü içecekler ve tütün grubu fiyatları %3,4 oranında artmış ve enflasyon 0,24 puan yükselmiştir;
 - ✓ Ulaştırma fiyatları %5,1 oranında artarak yıllık enflasyona 0,65 puan katkıda bulunmuştur. Grup içinde fiyatlar aşağıdaki alt gruplar için artmıştır: Grup içinde fiyatlar taşıma hizmetleri (yüzde 7,8), araç alımı (yüzde 6,0) ve kişisel ulaşım ekipmanlarının işletilmesi (yüzde 3,7) için artmıştır;
- Yurt içi ÜFE (Yİ-ÜFE) ise Aralık 2022'ye kıyasla %1,7 oranında artmıştır. İmalat sanayi ürünleri için Yİ-ÜFE, 2022 yılının aynı ayına kıyasla %2,2 oranında artarak genel yıllık Yİ-ÜFE değişimine %1,78 oranında katkı sağlamıştır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme Yİ-ÜFE üzerinde azaltıcı bir etkiye sahiptir;
- Yıllık yurt içi giyim eşyası ÜFE'si bir önceki yıla göre %44,9 artarak toplam Yİ-ÜFE'ye 0,95 b.p. katkıda bulunmuştur;
- İthalat Fiyat Endeksi (MPI) bir önceki yıla göre %4,8 oranında azalmıştır.

*Çekirdek enflasyon, tüketici sepetinden gıda ve alkolsüz içecekler, enerji, düzenlenmiş tarifeler ve taşıma (spesifik tarifeler) çıkarılarak hesaplanmıştır.

**Çekirdek enflasyon, tüketici sepetinden gıda ve alkolsüz içecekler, tütün, enerji, düzenlenmiş tarifeler ve taşıma (özel tarifeler) çıkarılarak hesaplanmıştır.

Dış ticaret faaliyetlerinde hem ithalat hem de ihracat kaynaklı güçlü bir büyüme yaşanmıştır:

- 2023 yılında Gürcistan'ın dış ticaret cirosu bir önceki yıla göre %12,5 artarak 21529,0 milyon \$'a ulaşmıştır;
- İhracat 6090,6 milyon \$'a ulaşırken (%9,1 artış), ithalat ise 15438,4 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir (%14,0 artış);
- Ticaret açığı bir önceki yıla göre %17,4 artarak 9347,8 milyon \$'a yükselmiştir. Dış ticaret cirosundaki payı %43,4 olmuştur (2022: %41,6);
- 2023 yılında AB ülkelerine yapılan ihracat 706,5 milyon \$ (2022 yılına kıyasla %18,1↓) olarak gerçekleşmiş ve toplam ihracatın %11,6'sını oluşturmuştur. Ayrıca, ithalat 3797,8 milyon \$ (%24,1 artış) olarak gerçekleşmiş ve toplam ithalat içindeki payı %24,6 olmuştur;
- BDT ülkelerine yapılan ihracat 4013,7 milyon \$ (%49,0↑) ile toplam ihracatın %65,9'unu, ithalat ise 3288,4 milyon \$ (%11,5↓) ile toplam ithalatın %21,3'ünü oluşturmuştur;
- İhracat pazarındaki yoğunlaşma yüksektir: ihracatta ilk beş ticaret ortağının toplam ihracat içindeki payı %60,8'dir. En büyük ortaklar Azerbaycan (%14,2), Ermenistan (%12,9) ve Kazakistan (%11,5) olmuştur;
- İthalatta ilk beş ticaret ortağının payı toplam ithalatın %55,2'sini oluşturmaktadır. En büyük ortaklar Türkiye (%16,6), ABD (%12,6) ve Rusya (%11,3) olmuştur.

Hem bireysel hem de ticari krediler 2023 yılında büyümüşür*:**

- Aralık 2023'te ticari bankaların toplam aktifleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık %13,8 artarak 80,0 milyar GEL olmuştur;
- Toplam kredi portföyü bir önceki yıla göre %17,1 oranında büyüyerek 52,7 milyar GEL'e ulaşmıştır. Yıllık bazda, tüketici kredileri %24,6'lık bir büyüme göstermiş ve 10,0 milyar GEL'e ulaşmıştır;
- Kurumsal kredi portföyü bir önceki yıla göre %19,8 artarak 24,8 milyar GEL'e ulaşmıştır. İnşaat (%25,6↑), Tarım (%22,5↑), Taşımacılık (%20,2↑) ve Ticaret ve Hizmet (%18,6↑) sektörlerine verilen krediler artışın ana etkenleri olmuştur;
- Takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı bir önceki yılın aynı ayına göre 0,03 puan azalarak %1,5 olarak gerçekleşmiştir;
- Finansal olmayan mudilerin (gerçek ve tüzel kişiler) mevduat portföyü, kredilere paralel olarak yıllık %14,1 oranında artarak 50,6 milyar GEL olmuştur. Gerçek kişilerin mevduatlarındaki büyümenin ana etmenleri vadesiz ve vadeli mevduatlar olurken, tüzel kişilerin mevduatlarındaki büyümenin ana etmenleri cari hesaplar ve vadeli mevduatlar olmuştur. Yurt içi yerleşik gerçek kişilerin mevduatı bir önceki yıla göre %14,5, yurt içi yerleşik tüzel kişilerin mevduatı ise %12,8 oranında artmıştır. Ayrıca, yurt dışı yerleşiklerin mevduatı yıllık bazda %16,5 oranında artmıştır;
- Toplam mevduatın dolarizasyonu %51,7 (2022: %57,0) olurken, bu oran gerçek kişiler için %65,3 (2022: %71,6) ve tüzel kişiler için %36,8 (2022: %41,1) olmuştur;
- Raporlama döneminde sektörün Aktif Kârlılık oranı (ROA) %4,2 (2022: %3,8), Özkaynak Kârlılık oranı (ROE) ise %26,5 (2022: %24,8) olarak gerçekleşmiştir.

***Bu bölüm, kredi ve mevduat büyümesi ile dolarizasyon oranları döviz kuru değişikliklerinin etkisini içermemektedir

NBG, 13 Mart 2024 tarihli son PPK toplantısında para politikası faizini 0,75 puan düşürerek %8,25'e indirmiştir:

- Gürcistan Merkez Bankası (NBG), hem iç hem de dış faktörlerden etkilenen enflasyonun aşağı yönlü seyrini göz önünde bulundurarak refinansman oranını 0.75 b.p. düşürerek %8.25'e çekmeye karar vermiştir.
- Yurtiçinde, sıkı para politikası ve enflasyon beklentilerindeki yavaşlama sayesinde yurtiçinde üretilen malların fiyatlarındaki düşüş (yüzde 2,4) ana etken olmuştur. Dışsal olarak, savaş ve salgın gibi olaylardan kaynaklanan baskılar önemli ölçüde zayıflamış ve genel enflasyon oranının düşük kalmasına daha fazla katkıda bulunmuştur. Buna ek olarak, reel efektif döviz kurunun güçlü konumu ithal mal enflasyonunun düşük kalmasına yardımcı olmaktadır;
- Mevcut enflasyonist risklere rağmen, bunların şiddeti azalmıştır. Enflasyonist risklerin başında, Kızıldeniz'de devam eden gerginlikler nedeniyle uluslararası taşımacılıkta artan fiyatlar gelmektedir. Bu bölgedeki çatışmalar halen devam etmektedir; ancak Aralık ve Ocak aylarında artan sevkiyat maliyetleri Şubat ayında bir miktar gerilemiştir;
- NBG, enflasyon beklentilerini kötüleştiren unsurların ve dış sektördeki risklerin belirginleşmesi halinde, her şey eşit olduğunda, mevcut sıkı duruşun uzun bir süre devam ettirilmesinin ve hatta ilave politika sıkılaştırması yapılmasının gerekli olabileceğini vurgulamıştır.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

